

El record oblidat d'un pescador

Emmy Y

Capítulo 1

EL RECORD OBLIDAT D'UN PESCADOR

DAVID

Quan el vaig veure entrar per la porta del bar, amb aquell abric de pell llarg, la barba d'estil *hipster*, mes aviat descuidada, i aquell posat d'home gran i assenyat, em vaig posar rígid com un pal. Semblava un home seriós, feia moviments lents i decisius, com si controlés tot el panorama que l'envoltava. Era el típic home al que cedies el pas, sense creuar paraula ja desprenia un aire arrogant.

Va deixar l'abric a l'entrada de la taverna i es va seure a la barra amb els colzes apuntalats i el cap abaixat. El cambrer li va servir un got de wiski amb gel mentre ell mirava deprimit a un punt fix. Em va recordar, observant-lo des de la taula del fons del local, a la típica escena trista i romàntica on l'home ofega el seu cor trencat en alcohol després que *Marí* l'engegui a fregir espàrrecs. Si no fos perquè de fons sonava Joquin Sabina hagués semblat una escena hollybodiense. Eren las vuit de la tarda de divendres. Al bar, manava el guirigall de riures i converses d'inici de cap de setmana, ambient que anisava gresca després de l'esforç i la feina de la rutina. El centre de Barcelona sempre anisava gresca els caps de setmana, i més al Raval, el meu estimat i odiat barri on havia crescut. Dic estimat i odiat, perquè ja us podeu imaginar, que, al vell mig de Barcelona, ciutat comtal plena de vida diürna i nocturna, no es respirava ni un apèndix de tranquil·litat. I jo, com a escriptor, necessitava la tranquil·litat per sobreviure.

Em presento, sóc David Baudin, periodista i escriptor de novel·les, no m'atreviré a concretar el gènere, mes que res que quedaria de professional amb recorregut, i jo acabo de començar, com aquell qui diu. Tinc un llibre. Publicat. "Detrás de la puerta". Va tenir èxit fa dos anys, quan va sortir. L'editorial que me'l va publicar, no diré noms, em va catalogar com un novell amb projecció de futur. No es que fos pas un "best seller", encara que no hi va estar lluny, però jo estava tant motivat i tenia tanta ànsia per tornar a llençar una altre novel·la que en un any i mig res del que escrivia em semblava a l'altura de la primera. No em volia convertir en un "one hit wonder" més de la historia de la literatura,

expressió anglesa que definia aquells artistes reconeguts per una sola obra, "maravilla de un solo éxito". No, jo volia superar-me, tenia la necessitat, no em conformava amb un "solo éxito", en volia més. Per orgull propi i perquè era el que m'apassionava. Però, era aquest orgull i la pressió social que m'imposava jo mateix, el que m'havia estancat i no em deixava avançar. Es per això que em trobo assegut aquí, al bar del meu Raval, un divendres de tardor, esperant que aquell homenet de barba llarga em vegi, m'entra jo segueixo meravellat observant-lo des de lluny . "El hombre pez", li deien pel barri. Era conegut per les seves historietes fictícies que narrava dels seus temps com a pescador. Un home mig pertorbat que s'havia rendit a la vida; però jo trobava interessant furgar en la seva mollera i extreure-li el suc que em tornés la imaginació.

Després d'acabar-se el got de Wiski d'un glop. Es va girar alçant la vista i buscant-me entre aquella massa de gent amb un to passotista. Jo vaig alçar el braç, movent-lo perquè em localitzes. Potser vaig exagerar massa el gest. Estava nerviós. Quan em va detectar amb la vista va fer una senyal amb el cap, "ja t'he vist", i es va dirigir cap a la meua taula esquivant a la multitud, però sense massa presa. Em vaig posar encara més nerviós. Sempre había sigut una persona inquieta, però d'aquell personatge podia dependre el meu segon i anhelat èxit, si se'n pot dir així. El veia més aviat com la sortida al meua penosa imaginació paralitzada.

- Bon vespre, sóc en Bernard. – Es va col·locar davant la taula amb el braç estirat per estranya'm la mà.

Tenia una veu greu. Jo, amb el nerviosisme al cul vaig tardar en reaccionar. Hola, hola. Em va estrènyer la mà amb fermesa. Amunt, avall, amunt, avall. Em va recordar a mon avi. I seguidament va seure davant meu arrossegant la cadira i fen-la grinyolar, soroll que no suportava. Va mirar la llimonada que tenia sobre la taula i m'havia demanat feia estona, i va fer una rialleta dissimulada, amb un aire sobrat. Allò aniria per llarg.

BERNARD

No sé que collons volien ara, després de 45 anys prenent-me per boig, aquets incrèduls. Que esperaven? Que alcés la veu tornant a manifestar el que em portaven dècades desmentint? Ho faria, però ho faria perquè sé que aquell xicot deixaria en la memòria les meves vivències oblidades. Ho faria per callar les boques brutes de tots aquells escèptics de poca fe. I, encara que quedés estampat com una novel·la fantàstica, fet insultant, sé que més d'un bon home creuria en el meu relat. Tant verídic com

increïble.

M'havia citat al raval. Sempre m'havia agradat aquell barri, estava ple de gent pintoresca. En un bar que feia cantonada. "Ca na Tinenta". Quan hi vaig arribar, em vaig demanar un wiski, aquelles memòries em feien transportar a una època obscura i necessitava tenir la ment clara. El vaig veure assegut a la taula amb pintes de pollet indefens. Pobre jovenalla, sempre tant insegura. M'hi vaig presentar com a Bernard, el meu nom, no m'agradava aquell *remoquete* que m'havien endinyat de "el hombre pez", el trobava ofensiu i cutre.

Em vaig seure d'avant seu.

- Bona tarda Bernard.- Em va contestar amb una veu fràgil.

Tothom em coneixia a Barcelona, però ja, després de tants anys, havia adoptat la figura de vell xalat, ningú s'atrevia a qüestionar-se si la meua història podia ser verídica, i jo m'havia cansat d'insistir. Quina llàstima haver quedat malmès al record de la ciutat amb aquella estampa de "vejestori lunàtico". Però ja hi estava tant habituat, que, posats a ser-hi, adoptava aquell subjecte de personatge sonat amb una mirada simpatitzant, i al cap del temps, m'hi vaig encarinyar, prenent una postura tant interpretativa com real.

Suposo que era una mena d'acceptació en front la societat amb la qual em tocava conviure. "Si no puedes con el enemigo, únete a él", que en diuen. Trist però cert.

El notava nerviós, i vaig intuir que de mi en volia treure un benefici propi. Fet que m'atorgava el poder per dur-lo cap allà on jo vulgues. De la meua memòria en depenia la seva novel·la. Per una part això m'agradava, no ho negaré pas, al cap i a la fi era una oportunitat d'escopir el meu record i verbalitzar amb tot detall allò que portava guardat tant endins del meu cor. Rememorar la meua història. Però per altre banda, em sentia com un mico de fira barat fent malabars per complaure a una colla d'imbècils. M'ho vaig intentar prendre positivament. Amb una mirada introspectiva.

- Bé...-

- David, em dic David.- Va manifestar ràpidament.-

- Bé, David, no espero res a canvi d'això.- Vaig aclarir per si el xicot tenia algun dubte de si li demanaria calers a canvi d'il·lustrar el meu relat. No era el meu propòsit.- Suposo que les males llengües ja t'hauran parlat de mi?-. Vaig afegir amb un to enginyós per trencar el gel.

Va fer una cara de *pocker* forçada. Suposo que no volia fer notar que, evidentment, ja em coneixia per els rumors que corrien. I ho va

acompanyar d'un somriure reconfortant, es notava el seu empeny per no jutjar-me. Em va explicar la seva situació, que havia tret una exitosa novel·la feia un parell d'anys però que es trobava en un moment difícil i necessitava una bona història per escriure. Tot des de el respecte i amb paraules acurades, em va manifestar el seu desig per plasmar la meva anècdota. No el notava desesperat, mes aviat tenia una postura que reflectia interès i ganes d'escoltar-me, o això em va fer creure. La meva actitud de passotisme es va distorsionar internament per una motivació encuriosida que pressentia que d'allà podria sortir quelcom valuós i transcendent per a mi. Però només internament.

Al capdavant, era la meva autobiografia cristal·litzada per a els ulls del món.

Després de xerrar una bona estona sobre la seva situació, la seva vida i altres coses que se'm empatollaven força, però que ell hi va voler posar l'accent, suposo que per intentar crear una mena de vincle afectiu amb mi, ja que seriem companys de "feina" durant uns dies, em va proposar de quedar l'endemà en un lloc més tranquil per començar les gravacions. Així ho volia fer, ell gravava mentre jo explicava. Només li vaig posar una condició, i vaig ser ben clar.

- No vull que canviïs res. No vull que modifiquis amb flors i violes la meva història, ni romanticismes ni xuminades. – Era la meva única clàusula del contracte. – Tal com va ser, vull que es conegui.

Va assentir amb el cap sense pensar-ho, "sí, sí, sí", deixant entreveure la seva ànsia per iniciar les gravacions i posar-se mans a l'obra. Vaig aprovar abaixant el cap, arrufant el nas i sense apartar la mirada dels seus ulls. Espero que complís amb la seva paraula, no s'aprofitaria de la meva bona fe per després fer el que li rotés amb la meva història.

Dit i fet. Vàrem quedar l'endemà a casa meva. Es va presentar amb una motxilla on suposo que hi duia la gravadora i vàrem seure a la taula del menjador. Mirava la casa com si observés una obra d'art, dedueixo que per trobar quelcom que l'inspires. Boig escriptor... Vaig servir un parell de cerveses i va arrancar la cinta.

Primera gravació.

Estimat David, ens remuntem a l'any 1975, jo tenia 18 anys i vaig iniciar-me al món laboral com a pescador, ofici del meu pare i patró del *Bergantí*, embarcació de la família des del segle XVIII, un petit vaixell pesquer de poca eslora. Als anys 70, al port de Barcelona hi havia més d'un centenar de vaixells, embarcacions familiars i confraria, eren tants mariners que feia goig de veure'ns. El moll abastava amb quantitats de safates plenes de peixos, xarxes, i el guirigall de les tripulacions arribant a port. Aquella olor a mar, els colors vius de les pintades dels vaixells, la plenitud del la

infinitat marina davant nostre. Ha canviat tot tant... Ara aquets iots monstruosos de rics desgraciats tapen la vista l'horitzó, les grans empreses s'han apoderat del panorama, quina llàstima. S'han carregat el fons marí sense pietat, els consentits, però bé, ara això no ve al cas....

Aquell any vaig acabar els estudis i vaig decidir ajudar a la família aportant el meu granet de sorra perquè a casa arribes un salari extra. No anàvem sobrats de quartos, sempre havíem estat una família humil, treballadora. Per això, quan vaig acabar la EGB, vaig prendre la "difícil" decisió de renunciar a la Universitat i ajudar al meu pare amb el *Bergantí*. Sincerament, feia temps que la idea de ser pescador em rondava pel cap, m'entusiasmava el fet de poder ajudar a mon pare amb el negoci familiar i demostrar la meva validesa com a home. Però ja saps, els pares sempre volen que els seus fills estudiïn, i això em posava entre l'espasa i la paret. Malgrat els seus esforços per fer-me canviar d'opinió, vaig decidir que, per el bé de la família i per tal de contribuir en quant a peles es refereix, renunciaria als estudis i ajudaria al pare. Vaig fer veure, a ulls de la mare, que la pobre dona tot ho exagerava, que això em suposava un gran sacrifici, el qual estava disposat a fer per ajudar a la família a tirar endavant; però dins meu estava tant emocionat per començar a treballar que no vaig poder dissimular un petit somriure quan van acceptar, sense remei, la meva decisió.

Recordo que el primer any, com a ajudant del pare, vaig estar al port de Barcelona fent les primeres sortides. En aquells temps no necessitaves tantes titulacions com es demanen ara, de fet, mai se'm va exigir cap ni una per poder exercir amb la professió. Amb el meu pare al cap davant, el senyor Agustí, vaig aprendre tot el que era necessari saber per sortir a la mar. Al ser pesca artesanal, no sortíem del que se'n diu mar territorial, a 10 milles de distancia de la costa. Això no ens permetia abastar molt territori de profit per treure-hi bones batudes, i ara més que mai, les grans embarcacions de pesca comercial a Barcelona ens treien avantatja i se'ns engolien les captures amb les seves xarxes. Aquest esdeveniment va provocar que el nostre petit comerç familiar es veies pendent d'un fil. Es per això que el senyor Agustí va decidir marxar del port de Barcelona, que ja se'ns quedava gran, i anar a buscar sort al Maresme, l'estreta franja a las vessants y als peus de les muntanyes de la serralada Litoral; comarca de la província de Barcelona que abraçava des de la ciutat comtal fins a Lloret de Mar. Dic que el senyor Agustí va prendre la decisió perquè, tot i que a la família érem 3 membres més, el pare en duia sempre les regnes.

Aprofito, si em permets, David, per fer un petit recordatori de la meva estimada família. Això sempre m'emociona. Bé, a qui no li emociona parlar dels seus. Seré breu doncs; a casa hi vivíem la mare, una dona francesa, d'aquí el meu nom, Bernard, la senyora Anette. Era una dona, que en pau descansi, alegre i patidora. Venia de Piera, Còrcega, m'encantava el seu accent gavatx, sempre que escolto algú parlant francès em recorda a ella... La mare havia arribat a Catalunya fugint de les

forces del Tercer Reich que ocupaven la regió francesa durant el règim nazi, l'any 1940. La seva família era ben estant, així que no varen tenir gaires dificultats per instal·lar-se a Barcelona i portar una vida normal, sempre amb l'ull a la nuca, ja que la neutralitat de la España franquista en front la Segona Guerra Mundial era sospitosa. Suposo que per això, era una senyora tant cauta i previnguda. Sempre educant-me des del efecte més pur, mares, beneïdes mares. També tenia una germana, gran. La Enriqueta. Sempre havia estat la meva mà dreta per tot, era ella qui m'havia ensenyat tota mena de jocs de placeta, las bales, la rajoleta, fer girar l'arc, fer volar la cometa, era una mena d'àngel per a mi. Sempre tant presumida i riallera, l'enyoro molt, sap? I com no; el famós senyor Agustí, el patriarca del clan. Era un home seriós, reservat, però amb un cor, que malgrat ser el seu fill, si no ho hagués estat, hagués dit que de bo era ruc. En realitat de ruc no en tenia un pel, jo que bé el coneixia, però era la persona més noble i bondadosa, m'atreveixo a dir, de tot Barcelona. Instruint-me amb un jec d'hòsties quan era necessari i demostrant-me el seu estim amb accions d'adoctrinament enriquidores, em llegia llibres d'aventures de la seva prestatgeria i m'explicava les afanyes del seu ofici. Jo l'escoltava embadalit. El tenia com un deu, d'aquest forts i corpulents, i que tot ho saben. Tots quatre vivíem a la Barceloneta, barri mariner del districte de la Ciutat Vella on s'havien conegut el pare i la mare mentre ell desembarcava un nabiu ple d'artefactes contrabandistes per a gent rica del barri. A la senyora Anette li agradava el mar, i sempre s'acostava al moll per veure els vaixells i gaudir de l'aura marina que hi corria. Així els seus camins s'entrecreuaren i ella va renunciar a la seva vida per aquell jove pescador. Això és amor, senyor escriptor, i la resta són bajanades.

Bé, no m'enredo més, que encara em saltarà la llagrimeta i no m'agrada dramatitzar. Per on anàvem? Ah sí, any 1976. Els quatre ens vàrem mudar a Premià de Mar, un poble pesquer que feia un parell d'anys enrere, havia inaugurat el seu port, un petit embarcador per a barquetes i iots de poc calat. Deixar la Barceloneta, el meu barri, va ser mol dur, sap? Però per el negoci familiar, tot el que teníem, era ineludible traslladar-se a una zona amb més oportunitats de comerç. Tampoc va ser un canvi tant bestial, estàvem a pocs kilòmetres de la ciutat i l'aire marítim es respirava semblant, però amb 19 anys tot sembla un drama. La meva Barceloneta es veia des del terrat del nou pis i això em donava una sensació de tranquil·litat, tot sigui dit. Durant els primers mesos, cada nit, abans d'anar al llit, sortia a la solana i observava les llumetes de la ciutat imaginant-me els meus amics del barri petant la xerrada asseguts a la bora del mar, imaginava la meva casa, els carrers, el port, i el guirigall de gentada al capvespre que caracteritzava el meu barri. Sentia com si tingués un dolç al meu abast però no el pugues degustar. Ho enyorava tant que m'abraçava una sensació de solitud la qual em va fer arribar a odiar el nou poble. M'havien arravatat el que més estimava, i em frustrava encara més el fet de no poder culpar a ningú, al cap i a la fi, era pel bé de

tots plegats.